

BROJ 8

EUROKAZ

ČASOPIS O EVROPSKOJ
INTEGRACIJI CRNE GORE

*Časopis je izrađen u okviru projekta EU4ME,
koji finansira EU*

EUROKAZ

Časopis o Evropskoj integraciji Crne Gore

BROJ: 8

IZDAVAČ:

Sektor za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i
procesu pristupanja Evropskoj uniji
Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore

UREĐIVAČKI TIM:

Sektor za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i
procesu pristupanja Evropskoj uniji
Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore

GRAFIČKI DIZAJN:

PR Centar

KONTAKT:

Sektor za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i
procesu pristupanja Evropskoj uniji
Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore

Bulevar revolucije 15, Podgorica

E-mail:

nada.vojvodic@gsv.gov.me

Web: www.kei.gov.me

www.eu.me

SADRŽAJ

AKTUELNO U PREGOVORIMA

- 4-5** Nova metodologija pregovora s EU nalaže i unapređenja pregovaračke strukture
- 6-7** Crnogorsko društvo ima historijsku šansu da postane društvo pravde i jednakih šansi
- 8-9** Širenje mreže zaštićenih područja: Proglašenje prvog integrisanog morskog i obalnog područja u Crnoj Gori Park prirode „Platamuni”
- 10-11** Novi podsticaj pregovorima kroz veće „vlasništvo“ nad procesom

POZDRAV IZ EU

- 11-13** Reforma pravosuđa, borba protiv korupcije i jačanje slobode medija - ključ napretka
- 13-14** Budućnost Blakana u Evropi, vladavina prava prioritet

EU U CRNOJ GORI

- 15-16** Šansa za mlade kreativce
- 17-18** Projekat REopen Doors

INFORMISANJE

- 18** Evropska unija ulaže u budućnost regiona, jer budućnost regiona vidi u Uniji
- 19-20** Pristupanje EU zahtijeva kvalitetno informisanje javnosti

KOLAŽ FOTOGRAFIJA

NOVA METODOLOGIJA PREGOVORA S EU NALAŽE I UNAPREĐENJA PREGOVARAČKE STRUKTURE

Autorka: Zorka Kordić, glavna pregovaračica Crne Gore sa Evropskom unijom

Nova metodologija – nova realnost u pregovorima s EU

Ključna novina koja će se odraziti kako na novu realnost u pregovorima s EU, tako i na prirodu i strukturu pregovaračke strukture je primjena Nove metodologije u pregovorima s EU, za koju je Evropska komisija predstavila smjernice krajem marta 2021. Stoga smo se u nekoliko proteklih mjeseci posvetili i analizi unapređenja pregovaračke strukture, kao i modaliteta za snaženje veza sa Parlamentom, akademskom zajednicom i civilnim sektorom.

Obnovili smo konsultacije glavnog pregovarača sa civilnim sektorom, intenzivirali saradnju sa Odborom za evropske integracije, a sa Pravnim fakultetom UCG potpisali

Sporazum o saradnji. Ipak, najznačajnija su bila iskustva koja su podijeljena na sastancima glavnog pregovarača sa šefovima radnih grupa za poglavlja pravne tekovine EU pojedinačno, a zatim i u zajedničkom formatu.

U prvom planu i po Novoj metodologiji ostaje vladavina prava, pa će u fokusu pregovaračkog procesa ostati ispunjenje preostalih privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24. Novom metodologijom se uvodi i tematsko grupisanje 33 poglavlja u 6 tzv. klastera. U našem slučaju, klusterski pristup nije primjenjiv kao poluga za dinamiziranje procesa jer smo sva poglavlja pravne tekovine već otvorili, ali je ovaj tematski okvir važan radi identifikovanja sinergijskih veza između srodnih poglavlja, kao i mjera rane integracije, pa je potrebno obezbijediti nivo koordinacije i na ovom nivou. Kao facilitator procesa, ukazivali smo u kontinuitetu da je unapređenje pregovaračke strukture potrebno sprovoditi pažljivo, postupno, prateći razvoj kapaciteta novih ministarstava i novi kontekst primjene Nove metodologije pristupanja EU.

Kako će izgledati pregovaračka struktura sada

Gore EU funkcioniše na osnovu Odluke o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji („Službeni list CG“, br. 9/12, 15/14, 19/17, 33/18 i 48/18) i sastoji se više tijela koja su, u skladu sa svojim nadležnostima, zadužena za osiguranje napretka u procesu evropske integracije.

1) Kolegijum za pregovore kojim predsjedava premijer, uz učešće potpredsjednika Vlade, ministra vanjskih poslova i glavnog pregovarača, daje smjernice za vođenje pregovora i razmatra pitanja od najvećeg političkog značaja za dalji tok pregovaračkog procesa, kao što je npr. učešće na međuvladinim konferencijama između Crne Gore i EU

2) Državna delegacija Crne Gore za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji vodi političke razgovore i pregovore sa državama članicama i institucijama Evropske unije, a čine je: ministar vanjskih poslova; glavni pregovarač; zamjenik glavnog pregovarača i šef Misije Crne Gore pri EU

2a) Savjet za vladavinu prava je konstituisan februara 2021. odgovarajućom Odlukom Vlade kojim predsjedava premijer. Zamjenici predsjednika Savjeta su ministar pravde, ljudskih i manjinskih prava i ministar unutrašnjih poslova, a članovi: glavni pregovarač, član Pregovaračke

grupe zadužen za poglavlja 23 i 24, predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, predsjednik Sudskog savjeta; vrhovni državni tužilac; glavni specijalni tužilac; direktor Uprave policije i direktor Agencije za sprječavanje korupcije.

3) Pregovaračka grupa pruža stručnu podršku glavnom pregovaraču i koordinira rad radnih grupa u srodnim poglavljima. Prethodnih godina je broj pregovarača sa 10 narastao na 16, pa je i koordinacija srodnih poglavlja predstavljala izazov. Zato je ovaj nivo u pregovaračkoj strukturi bilo potrebno postupno preispitati, racionalizovati i prilagoditi novim okvirima za sinergiju između poglavlja, koji su zahvaćeni u 6 tematskih klastera. Imenovanja novih članova Pregovaračke grupe uslijediće fazno, vodeći se odrednicama sa političke međuvladine konferencije između Crne Gore i EU održane 22. juna 2021.

4) 33 radne grupe za pripremu i vođenje pregovora po pojedinim poglavljima pravne tekovine EU predstavljaju jezgro aktivnosti pregovaračkih timova. Formira ih Vlada posebnom odlukom za svako pojedinačno poglavlje. Posljednjim izmjenama Odluke o pregovaračkoj strukturi, između ostalog, uvedena je fleksibilnost u organizaciji rada radne grupe u pogledu principa odgovornosti i organizacije rada. Ove radne grupe se unapređuju i grade postupno, uz obnavljanje članstva i raspisivanje poziva za učešće NVO, a većina odluka o uspostavljanju radnih grupa je ili kompletirana ili u proceduri.

1. Temeljna poglavlja	2. Unutrašnje tržište	3. Konkurentnos i inkluzivni rast
23 – Pravosuđe i temeljna prava 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost Ekonomski kriterijumi Funkcionisanje demokratskih institucija Reforma javne uprave 5 – Javne nabavke 18 – Statistika 32 – Finansijski nadzor	1 – Sloboda kretanja robe 2 – Sloboda kretanja radnika 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga 4 – Sloboda kretanja kapitala 6 – Privredno pravo 7 – Pravo intelektualne svojine 8 – Politika konkurencije 9 – Finansijske usluge 28 – Zaštita potrošača i zdravlja	10 – Informatičko društvo i mediji 16 – Porezi 17 – Ekonomska i monetarna politika 19 – Socijalna politika i zapošljavanje 20 – Preduzetništvo i industrijska politika 25 – Nauka i istraživanje 26 – Obrazovanje i kultura 29 – Carinska unija
4. Zelena agenda i održiva povezanost	5. Resursi, poljoprivreda i kohezija	6. Vanjski odnosi
14 – Saobraćajna politika 15 – Energetika 21 – Trans - evropske mreže 27 – Životna sredina i klimatske promjene	11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitama politika 13 – Ribarstvo 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata 33 – Finansijske i budžetske odredbe	30 – Vanjski odnosi 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika

CRNOGORSKO DRUŠTVO IMA ISTORIJSKU ŠANSU DA POSTANE DRUŠTVO PRAVDE I JEDNAKIH ŠANSI

Autor: Ministar unutrašnjih poslova Sergej Sekulović

Vladavina prava nije samo efikasna primjena normi i borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, već i istinska afirmacija temeljnih društvenih vrijednosti. Zato je Vlada Crne Gore odlučna da djeluje na principima na kojima je i formirana u decembru prošle godine - depolitizacije, pravde, jednakih šansi, ali prije svega odgovornosti. Najveću odgovornost imamo prema građanima, koji imaju velika očekivanja od nas od prvog dana, ali i prema međunarodnim partnerima, koji žele da talas promjena koji se desio ne bude deklarativan, već da donese novu energiju, koja će zaista učiniti naše društvo modernim i evropskim. Na ovaj način ćemo dodatno ojačati poziciju naše zemlje kao lidera u regionu na putu evropskih integracija.

Crnogorski građani prepoznaju značaj ostvarenja našeg glavnog spoljnopoličkog cilja - ulaska u Evropsku uniju, i to sam više puta ponavljao u razgovorima sa našim partnerima.

Podrška koju dobijamo sa domaćih i međunarodnih adresa i pohvale za rezultate koji su naročito vidljivi u prethodnih osam mjeseci, na planu borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, daju nam podstrek da nastavimo u tom pravcu. Moram istaći da je crnogorska policija izvela akciju koja je rezultirala hapšenjem šefa organizovane kriminalne grupe i nekoliko njegovih saradnika, da je novi menadžment izabran u transparentnom i inkluzivnom postupku i da je odmah po preuzimanju rukovođenja pokazao rezultate. Takođe, u kontinuitetu ulažemo napore na unapređenju granične bezbjednosti. Gradimo moderan koncept integrisanog upravljanja granicom, na principima efikasnosti i ravnoteže, koji podrazumijeva otvorene

granice za kretanje lica i promet roba i zatvorene granice za kriminalne aktivnosti koje ugrožavaju stabilnost.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, u čiji sastav je ušla i Uprava policije, nedavnim usvajanjem Zakona o unutrašnjim poslovima, ali i Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava kojim trenutno koordiniram, zaista pokazuju punu posvećenost poglavljima 23 i 24. Svakako da bez proaktivnosti, kreiranja novih vrijednosti u ovim poglavljima, ali i pune angažovanosti naših kapaciteta, ne možemo doći do vidljivih rezultata.

Novim zakonskim rješenjem smo osnažili svaki vid kontrole policije i postupanja policijskih službenika, ali i predvidjeli mehanizme za utvrđivanje porijekla sumnjive imovine policijskih službenika. Velika novina Zakona je uvođenje obaveze periodičnog poligrafskog ispitivanja policijskih službenika koji su uključeni u borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Sergej Sekulović *Ministar unutrašnjih poslova*

Imajući u vidu prirodu posla i djelokrug nadležnosti policije, predviđeno je i uvođenje utvrđivanja postojanja bezbjednosnih smetnji. Iako institut provjere ove vrste, prilikom zasnivanja radnog odnosa nije potpuna novina, ono što jeste novina je provjera postojanja bezbjednosnih smetnji za dalji rad u policiji. Cilj propisivanja ovih odredbi sadržan je i donekle sličan razlogu uvođenja poligrafskog ispitivanja policijskih službenika.

Takođe, prilikom prijema u policijsku službu, predviđena su jasna i stroga pravila, jer je jedan od glavnih rizika od korupcije u policiji i upravljanje ljudskim resursima. Sistem će biti u potpunosti zasnovan na principu meritokratije.

Neophodna je depolitizacija i profesionalizacija policije, transparentnost u upravljanju kadrovima i izgradnja integriteta i rukovodilaca i policijskih službenika, što je predviđeno Zakonom.

Odgovornost za evropsku budućnost Crne Gore, naravno moramo podijeliti i sa drugim granama vlasti i svi zajedno da damo doprinos reformama.

Bitno je reći da u sadašnjoj administraciji vlada nulta tolerancija na svaki vid korupcije, a posebna pažnja je posvećena iskorijenjivanju tih pojava u državnom aparatu.

To je posao koji nije moguće završiti preko noći i zahtijeva aktivno učešće i jaku volju svih institucija sistema.

Izgrađićemo moderan sistem, koji će biti prepoznat i respektabilan isključivo po postignutim rezultatima, a zasnovan na zaštiti ljudskih prava i sloboda.

Da smo na pravom putu pokazuje Izvještaj o napretku Crne Gore, koji je nedavno predstavljen u Evropskom parlamentu, u kojem smo pohvaljeni za borbu protiv organizovanog kriminala (posebno borbu protiv trgovine ljudima i krijumčarenja narkotika) i za napredak u međunarodnoj policijskoj saradnji. Prepoznat je i napredak u jačanju kapaciteta i profesionalnosti policije.

I pored toga, moramo intenzivirati aktivnosti u borbi protiv organizovanog kriminala, sa akcentom na rasvjetljavanje najtežih krivičnih djela, kao i u oblastima finansijskih istraga, visoke korupcije, pranja novca, trgovine oružjem, krijumčarenje cigareta, suzbijanja svih oblika privrednog kriminaliteta itd.

Takođe, u vrhu prioriteta treba da bude i rasvjetljavanje napada na novinare.

Sa posebnom pažnjom moramo pristupiti i sprečavanju rodno zasnovanog nasilja, nasilja u porodici i nasilja nad djecom i povećati broj osposobljenih policijskih službenika koji će se baviti ovim osjetljivim problemima.

Uvjeren sam da će Vlada Crne Gore pokazati dosljednost te da će Crna Gora u narednom periodu dobiti izvještaj o ispunjenju privremenih mjerila, čime bi se stvorile pretpostavke za dobijanje završnih mjerila u poglavljima 23 i 24. To bi za Crnu Goru bio snažan podsticaj, jer bi na određeni način predstavljalo signal da prelazimo u narednu fazu, čime bismo uspješno zaokružili naš evropski put.

Na kraju, ali ne i manje važno, Ministarstvo unutrašnjih poslova proglašeno je za najtransparentiji državni organ u Crnoj Gori, po istraživanju NVO "35mm" i službenica Kabineta ministra dobila je priznanje za najveći doprinos transparentnosti javne uprave.

ŠIRENJE MREŽE ZAŠTIĆENIH PODRUČJA: PROGLAŠENJE PRVOG INTEGRISANOG MORSKOG I OBALNOG PODRUČJA U CRNOJ GORI PARK PRIRODE „PLATAMUNI”

Autor: prof. Dr Danilo Mrdak, državni sekretar za ekologiju u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Na Dan planete Zemlje, 22. aprila 2021. godine, Vlada Crne Gore donijela je Odluku o proglašavanju zaštićenog područja Parka prirode „Platamuni”, prvog integrisanog obalnog i morskog zaštićenog područja u Crnoj Gori. Na taj način stavljen je pod zaštitu morski akvatorijum i obala na dijelu Donjeg Grblja u opštini Kotor, ukupne površine 1.087,13ha, od čega je u morskog dijelu 193,92 ha u drugoj, strožijoj zoni zaštite i 893,2 ha u trećoj zoni zaštite u moru i na kopnu. Ukupna dužina granice parka prirode „Platamuni” iznosi 28,522 km.

Park prirode „Platamuni” zaštićen je u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, kao i shodno brojnim nacionalnim strategijama i planskim dokumentima, kao što su Nacionalna strategija biodiverziteta, Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine, Nacionalna strategija integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore, Prostornom planu posebne namjene za obalno područje Crne Gore, i dr. U navedenim dokumentima se ističe da Crna Gora nema nijedno morsko zaštićeno područje i prepoznaje važnost zaštite područja „Platamuni”, dok je predviđeno da se do 2020. godine zaštititi najmanje 17% državne teritorije, uz uspostavljanje najmanje tri morskog zaštićena područja. Posebno se ističe da nacionalni sistem zaštite biodiverziteta treba da bude cjelovit i integralan u obuhvatu obalnog područja.

Zaštita ovog područja uspostavljena je s ciljem stvaranja uslova za opstanak i dugoročnu zaštitu vrsta i staništa značajnih za zaštitu. Područje „Platamuni” karakteriše izuzetna vrijednost biodiverziteta, a posebno vrsta i staništa koje su značajne za zaštitu - vrste zaštićene nacionalnim zakonodavstvom, kao i vrste u kategorijama ugroženosti definisanim od strane Međunarodne unije za zaštitu prirode, dok se izdvajaju i Natura staništa i vrste koje se štite po osnovu primjene Direktive Evropske unije o staništima. Područje parka prirode „Platamuni” predstavlja dio priobalnog mora sa pripadajućom obalom između zaliva Trašte – Rta Žabica na sjeverozapadu i Rta Platamuni na jugoistoku, u kome se štite zaštićene i ekološki značajne morske i obalne vrste i staništa. Od prirodnih vrijednosti Parka prirode „Platamuni”, u morskog dijelu se izdvajaju staništa i vrste što su naselja morske trave (*Posidonia oceanica*), koje se nalaze u uvali Žukovac, u okolini hridi Kalafat (Seka Albaneze), kod rta Platamuni i u uvali Velika Krekavica, kao i morske pećine sa nadvodnim i podvodnim ulazima. U kopnenom dijelu se štite drvenasta mlječika (*Euphorbia dendroides*), kao i staništa

staništa i vrsta prepoznatih kao prioriteta za zaštitu na nivou Sredozemlja, Evropske unije i šire, kao i stvaranju uslova za adekvatno upravljanje zaštićenim područjem. Početne aktivnosti s ciljem uspostavljanja adekvatnog upravljanja od strane zakonski utvrđenog upravljača, Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, koje obuhvataju nabavku opreme i izradu planova upravljanja, kao i druge potrebne dokumentacije, sprovede se uz pomoć GEF projekta „Promocija upravljanja zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskog i obalnog ekosistema Crne Gore“. Ovaj projekat je ujedno podržao i kompletan proces pripreme studija zaštite, prikupljanja i objedinjavanja podataka kako za ovo tako i za druga dva morska područja – Katič i Stari Ulcinj, čija se zaštita očekuje do kraja 2021. godine.

mediteranska stjenovita obala obrasle endemičnim vrstama roda Limonium, termomediteranski prepustinjskih žbunjaka i jednogodišnjih vegetacija pokretnih morskih obala. U zaštićenom području primjenjivaće se režimi zaštite drugog i trećeg stepena, pri čemu drugoj zoni zaštite pripadaju lokacije u morskom dijelu područja uvale Žukovac sa okolinom hridi Kalafat (Seka Albaneze), uvale Velika Krekavica i područja ispred rta Platamuni, dok treća zona obuhvata na kopnu dio koji prati obalnu liniju obuhvatajući morske klifove, stijene i padine velikog nagiba, a na moru akvatorijum između obalne linije i izobate od 50 m. Zaštitni pojas obuhvata kopneni dio koji je udaljen 500 m linearno u odnosu na administrativnu granicu zaštićenog područja.

Režim zaštite drugog stepena koji podrazumijeva aktivnu zaštitu, obuhvata moguće intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja stanja zaštićenog područja, kontrolisano korišćenje prirodnih resursa, bez posljedica na primarne vrijednosti prirodnih staništa, populacija i ekosistema. To uključuje ograničenja aktivnosti ribolova, odnosno korišćenja alata koji oštećuje staništa i vrste koje se štite, sidrenja, kretanja plovila, itd. Režim zaštite trećeg stepena treba da omogući održivo, selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa, koje omogućavaju funkcionalno-ekološko povezivanje i integritet zaštićenog područja.

Širenje mreže zaštićenih područja posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva u okviru Poglavlja 27, koji se direktno tiču Direktive o staništima koja je transponovana u nacionalno zakonodavstvo kroz Zakon o zaštiti prirode. Donošenje ove Odluke doprinosi zaštiti

Ove godine se obilježava i 30 godina Crne Gore ekološke države, pa je uspostavljanje zaštićenog područja Platamuni u skladu je i s vizijom razvoja Crne Gore koja podrazumijeva prelazak na ekonomiju koja se zasniva na efikasnom i održivom korišćenju resursa, zaštiti životne sredine, smanjenju emisije štetnih gasova, zaštiti biodiverziteta i razvoju novih tehnologija i proizvodnih metoda. U tom kontekstu je od velikog značaja i za sprovođenje Zelenog sporazuma EU, kao i brojnih drugih međunarodnih instrumenata, kao što su Globalni okvir za biodiverzitet za period nakon 2020. godine i drugi.

Na kraju je zanimljivo pomenuti i potencijal morskih zaštićenih područja za razvoj održivog turizma - veliki broj turista u zaštićenim područjima, kao i različite turističke djelatnosti i aktivnosti, omogućavaju razmjenu znanja i povećavaju vidljivost obalnog područja i, na kraju, povećavaju konkurentnost lokalnih zajednica. Na taj način zaštićena područja povećavaju prilike za razvoj turističkih potencijala i omogućavaju i povećavaju turističku atraktivnost Crne Gore na regionalnom i globalnom nivou.

Odluka o proglašavanju zaštićenog područja Park prirode „Platamuni“ objavljena je u Sluzbenom listu Crne Gore, br. 063/21 od 14.06.2021.

PRVA MEĐUVLADINA KONFERENCIJA U OKVIRU
NOVE METODOLOGIJE PRISTUPANJA EU

NOVI PODSTICAJ PREGOVORIMA KROZ VEĆE „VLASNIŠTVO“ NAD PROCESOM

Autor: Jovana Đurišić

PODGORICA – U Luksemburgu je 22. juna održana prva međuvladina politička konferencija Crne Gore sa Evropskom unijom - prvi sastanak ove vrste u okviru nove metodologije Evropske komisije (EK) u pristupnim pregovorima između Brisela i Podgorice.

Govoreći o održanom sastanku, iz Kancelarije za evropske integracije kažu da revidirana metodologija i ovakav način održavanja međuvladinih konferencija predstavlja novi podsticaj pregovorima, a iz EU naglašavaju da one predstavljaju važnu platformu za raspravu i političko usmjeravanje prioriternih reformi, što je jedan od glavnih ciljeva poboljšane metodologije.

-Ova međuvladina konferencija predstavlja najznačajniji događaj u politici proširenja u ovom polugodištu i snažan je signal političke podrške Crnoj Gori da nastavi sa reformama – poručila je za Eurokaz glavna pregovaračica sa EU Zorka Kordić, naglašavajući da se radi o prvoj političkoj međuvladinoj konferenciji prema revidiranoj metodologiji.

Po prvi put su u visokom političkom dijalogu u procesu pristupanja EU učestvovali premijer Crne Gore i visoki predstavnik za zajedničku vanjsku i bezbjednosnu politiku EU Žosep Borelj, podsjeća Kordić.

- Iskoristili smo je kao priliku da još jednom potvrdimo nedvosmislenu geopolitičku orijentaciju Crne Gore prema članstvu u EU. Podsjetili smo države članice na našu stopostotnu usklađenost sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU, koju primjenjujemo i u kontekstu članstva u NATO-u. Ponovljena je opredijeljenost Vlade za suštinskom reformom vladavine prava i afirmisanje širokog, inkluzivnog dijaloga u društvu oko svih tema od značaja za proces evropske integracije. Dakle, pregovorima smo dali jednu novu političku dimenziju, koja treba da se nadoveže na predan rad naše administracije na ispunjavanju

„tehničkih“ preduslova za članstvo, i u krajnjem dovede do intenziviranja dinamike procesa pristupanja – ističe glavna pregovaračica.

Upitana koliko će nova metodologija, i ovakav način „političkih“ međuvladinih konferencija uticati na dinamiku pregovora, Kordić napominje da revidirana metodologija ima za cilj da donese novi podsticaj pregovorima, „prvenstveno kroz političke međuvladine konferencije koje bi trebalo da donosiocima odluka s obje strane stola donesu veće vlasništvo nad procesom“

-Osim toga, revidirana metodologija bi trebalo da ponudi i mogućnost tzv. rane integracije u one oblasti i programe Unije gdje Unija procijeni da smo dovoljno napredovali i gdje će naši stručnjaci moći da prate proces kreiranja politika na nivou Unije i njenih tijela, u statusu posmatrača. Ovo može biti od koristi i za bolje planiranje projekata i programa koje u Crnoj Gori finansira Evropska unija iz svojih fondova, a čija se dostupnost može povećati ako budemo napredovali u pregovorima – ističe Kordić.

Ana Pisonero, portparolka Evropske komisije pozdravila je održavanje MVK sa Crnom Gorom i Srbijom u skladu sa poboljšanom metodologijom.

One su, kako kaže za Eurokaz, ponudile važnu platformu za raspravu i političko usmjeravanje prioriternih reformi, što je prema njenim riječima jedan od glavnih ciljeva poboljšane metodologije.

-Vjerujemo da će ovo otvoriti put za otvaranje klastera sa Srbijom što je prije moguće ove godine i da će Crna Gora ispuniti privremena mjerila u poglavljima vladavine prava. Crna Gora je već otvorila sva poglavlja. Sada je glavni prioritet za Crnu Goru ispunjavanje privremenih mjerila za poglavlja o vladavini prava, (23-pravosuđe i temelja prava i 24-pravda, sloboda i bezbjednost – poručuje Pisonero.

Da bi dalje napredovala na svom putu ka EU i ispunila privremene odrednice za poglavlje 23 pregovora o pristupanju EU, Crna Gora treba da postigne dalji napredak u reformama vladavine zakona i da se uključi u višestranački dijalog o imenovanju ključnih sudskih funkcija.

Ovo je, kako ističe Pisonero, neophodan uslov prije nego što počnemo privremeno da zatvaramo druga poglavlja.

- Tokom MVK sa Crnom Gorom u junu, pružene su detaljne smjernice koje će pomoći Crnoj Gori u ispunjavanju ovih privremenih mjerila. Područje vladavine prava bilo je u fokusu rasprava na političkoj MVK i snažno pozdravljamo posvećenost Crne Gore napretku u ovoj oblasti – poručila je briselska zvaničnica.

za poglavlja 23 i 24 i pokrenuti zatvaranje pojedinačnih poglavlja, pa će Crna Gora svakako nastaviti da posvećeno i jednako radi na svim poglavljima kako bi ispunila zahtjeve koje je EU stavila pred nas u vidu mjerila za zatvaranje pregovora – zaključila je Kordić.

REFORMA PRAVOSUĐA, BORBA PROTIV KORUPCIJE I JAČANJE SLOBODE MEDIJA - KLJUČ NAPRETKA

Autorka: Bojana Milićević, Radio Crne Gore

Picula: Povoljno vrijeme za Crnu Goru i napredak prema EU

Tonino Picula izvijestilac Evropskog parlamenta za Crnu Goru

Crna Gora je predvodnik proširenja, ali mora, prije svega, napredovati u pravosudnim reformama, borbi protiv korupcije i jačanju slobode medija, poručio je izvijestilac Evropskog parlamenta za Crnu Goru Tonino Picula. Naglasio je važnost političkog dijaloga u Parlamentu za dogovor o vitalnim pitanjima za crnogorski evropski put, te napomenuo da pregovori o članstvu ne smiju služiti kao alibi za blokade ili kojekakve manipulacije bilo koje političke opcije.

Ključna područja su, podsjeća Pisonero, sloboda izražavanja i sloboda medija i borba protiv korupcije i organizovanog kriminala. Takođe je, dodaje ona, važno ne poništiti ranija dostignuća u reformi pravosuđa.

-Pozdravljamo nedavno imenovanje novog Savjeta RTCG-a i radujemo se njegovoj transformaciji u nezavisni i profesionalni javni servis. Vjerujemo da će Crna Gora prioritetno riješiti sva preostala pitanja kao što je istaknuto u naknadnom mišljenju Venecijanske komisije o revidiranom nacrtu izmjena i dopuna Zakona o državnom tužilaštvu, posebno kada je riječ o prijevremenom razrješenju svih članova tužilačkog Savjeta – poruka je Evropske komisije.

Govoreći o novom konceptu Međuvladinih konferencija kroz novu metodologiju pristupanja, Pisonero objašnjava, da bi ranije predsjedništvo Savjeta sazvalo MVK da otvori ili zatvori pregovaračka poglavlja

-Poboljšana metodologija predviđa da MVK dozvoljava snažnije političko upravljanje usredsređivanjem na prioritetne reforme, posebno u oblasti osnovnih prava. MVK bi u principu trebalo da bude sazvana nakon objavljivanja godišnjih izvještaja Komisije o proširenju i usvajanju zaključaka Savjeta o procesu pristupanja – navela je Pisonero.

Pisonero zaključuje da bi dublje političko preispitivanje trebalo bi da se preduzme u ključnim trenucima pristupnog procesa sa svakom državom kandidatom.

-Na primjer kada se ispune privremena mjerila o osnovnim pravima, svaki put kada Savjet odluči da su ispunjeni uslovi za otvaranje klastera i kada sveukupni pregovori budu tehnički spremni za zatvaranje – zaključila je Pisonero.

Komentarišući klasterizaciju poglavlja, te upitana da li će sada zatvaranje poglavlja za Crnu Goru teći sporije, Kordić pojašnjava da grupisanje poglavlja u klaster nije relevantno za Crnu Goru u pogledu otvaranja pregovora, znajući da smo već otvorili sva pregovaračka poglavlja.

-Međutim, „klasterizacija“ može biti vrlo korisna za bolje uvezivanje naše pregovaračke strukture i veću sinergiju među poglavljima unutar klastera. Imajući u vidu da Evropska unija insistira na sektorskom pristupu i kod planiranja finansijske podrške EU, ovakvo uvezivanje oblasti nam može od koristi i u tom pogledu – da pripremimo projekte koji će uključivati više oblasti i više institucija i tako pokažemo da smo kadri za sektorsko i strateško planiranje. Što se zatvaranja poglavlja tiče, za nas ostaje najveći prioritet ispuniti privremena mjerila

Gospodine Picula, Rezolucija o Crnoj Gori koju je nedavno usvojio Evropski parlament potvrđuje snažnu podršku evropskih parlamentaraca pristupnom procesu Crne Gore. Rezolucija notira progres, ali i slabe tačke pregovaračkog procesa. Šta bi, u skladu sa tim, morali biti prioriteti vlasti u Podgorici kako bi naša zemlja napredovala u procesu integracije?

Od posljednjeg Izvještaja o Crnoj Gori, mnoge stvari su se promijenile. U Crnoj Gori, ali i u Evropskoj uniji. Rekordni izlazak na prošlogodišnjim izborima predstavljao je jasnu poruku crnogorskih građana. Rekordna podrška građana članstvu u EU obavezuje crnogorske vlasti kao i institucije EU da pomognu daljem procesu pristupanja zemlje. Očekujem da će Crna Gora ispuniti preostale obaveze kao predvodnik proširenja, ali mora, prije svega, napredovati u pravosudnim reformama, borbi protiv korupcije i jačanju slobode medija. Posebno želim naglasiti važnost slobode i nezavisnosti medija, a koje zabrinjava, te pozivam na hitnu istragu svih napada na novinare i kažnjavanje počinitelja. Istovremeno, pozdravljam usklađivanje Crne Gore sa zajedničkom vanjskom politikom EU, što dokazuje i posljednjim primjerima u kontekstu Bjelorusije, te njezinu aktivnu i pozitivnu ulogu u regionu. Dobrosusjedski odnosi i riješena bilateralna pitanja predstavljaju važne kriterijume za ulazak u EU.

Veliku pažnju, kako u domaćoj tako i u međunarodnoj javnosti, izazvao je novi Zakon o državnom tužilaštvu. Da li vjerujete da može dovesti do neophodnih reformi?

Crna Gora je već ranije imala mehanizme potrebne za osiguravanje i sudske i tužilačke nezavisnosti. Radi se o dosljednoj primjeni zakona. Ove promjene svakako ne bi trebalo dovoditi u pitanje načela podjele vlasti. Podržavam konsultacije sa Venecijanskom komisijom, ali očekujem potpuno, a ne tek djelimično usklađivanje zakona sa preporukama. Naglasio bih i da djelimična rješenja, bez obzira na političke interpretacije koje možemo čuti, mogu dovesti u pitanje ionako ograničeni napredak koji je do sada postignut na području vladavine prava i borbe protiv korupcije.

Koliko reforme na polju vladavine prava, koje zahtijevaju dvotrećinsku odnosno tropetinsku većinu, otežava bojkot Parlamenta od strane najjače opozicione partije, DPS-a? Koji je, po Vama, najbrži put do pune funkcionalnosti Skupštine?

Uvijek naglašavam koliko je tokom pristupnog procesa prema članstvu u EU bitan konstruktivan odnos vlasti i opozicije. Važan je taj dijalog zbog dogovora o vitalnim pitanjima bez kojih nema uspješne transformacije države i cijelog društva. Skupština treba funkcionisati kao centralno mjesto demokratskog političkog djelovanja. Govoreći iz svog ličnog iskustva stečenog tokom složene hrvatske

tranzicije, želim naglasiti da je potrebno prihvatiti pozitivne elemente ostvarene političke baštine, nadograditi je i učiniti djelotvornijom. Politički sporazum ili takozvani savez za EU presudan je za ubrzanje procesa pristupanja EU. Pregovori o članstvu u EU ne smiju služiti kao alibi za blokade ili kojekakve manipulacije bilo koje političke opcije. A kako vidimo ovih dana, pritisci i blokade u Skupštini nisu sredstvo pritiska samo opozicije nego i djelova vladajuće koalicije koji dovode u pitanje funkcionalnost Vlade.

Koliko je za budućnost našeg evropskog puta važno to što je Crna Gora prihvatila revidiranu metodologiju pristupanja? Da li mislite da je u datim političko-društvenim okolnostima Crna Gora spremna za primjenu nove metodologije?

U pogledu daljeg napretka, najveći je izazov početi zatvarati otvorena poglavlja. Podržavam usvajanje nove metodologije, ali jasno je da će ukupni napredak u svim poglavljima ili grupama zavisiti od napretka u vladavini zakona, tj. poglavljima 23 i 24. Bio bih vrlo srećan kad bi se to moglo postići do kraja ovog mandata Evropskog parlamenta i Komisije, dakle do sredine 2024., ali to definitivno zavisi od volje crnogorskih vlasti da sprovedu potrebne reforme, a crnogorskog društva da proces prihvati.

Prva međuvladina konferencija Evropske unije i Crne Gore u mandatu nove Vlade održana je u Luksemburgu. Koliko je to važan signal Evropske komisije za nastavak pregovaračkog procesa?

Smatram da je to vrlo dobar signal koji treba dati podsticaj Crnoj Gori da nastavi s reformama i da uhvati nov zamah prije početka slovenačkog predsjedavanja, koje će staviti jaki naglasak na proširenje. S implementacijom nove metodologije, mislim da je sada povoljno vrijeme za Crnu Goru i napredak prema EU i da to treba pametno iskoristiti i usmjeriti energiju prema tome.

Pitanje pomoći EU Crnoj Gori koje se tiče kredita u kineskoj Exim banci takođe je u fokusu mjesecima unazad, pa i Vaš izvještaj i Rezolucija Evropskog parlamenta naglašavaju zabrinutost zbog ovog duga. Da li očekujete da nam Brisel pomogne u rješavanju ovog problema?

Moj izvještaj jasno poziva na jačanje saradnje sa Crnom Gorom i izražava zabrinutost zbog sve veće ranjivosti Crne Gore na porast javnog duga, posebno u kontekstu opšte uloge Kine u regionu. Lično smatram da bismo trebali pomoći Crnoj Gori u pregovorima sa međunarodnim finansijskim institucijama o zajmovima, kako bi zemlja mogla preurediti svoj vanjski dug prema Kini jer može ugroziti održivost javnih finansija i imati značajne ozbiljne posljedice. Međutim, dodatna pomoć EU biće od punog značaja samo ako se odnosi na zakonodavne reforme koje su u skladu s evropskim standardima i preporukama. To je ključ uspješne saradnje između EU i Crne Gore.

Nedavno je potpredsjednik Vlade Dritan Abazović ocijenio da je ulazak Crne Gore u Evropsku uniju do 2025. godine veoma ambiciozan plan, koji ne zavisi samo od države nego i od geopolitičkih kretanja i volje koja će se iskazati i unutar EU. Da li je, po Vama, 2025. realan rok ili, ipak, previše ambiciozan plan?

U cijelom pristupanju neke zemlje kandidatkinje EU postoji samo jedan istorijski datum, a to je datum ulaska u članstvo. Svi ostali datumi predstavljaju samo otvorene mogućnosti. Već sam napomenuo da bih volio da se proces pregovora završi do kraja mandata ovog Evropskog parlamenta i Komisije. Svakako da ne zavisi sve od Crne Gore nego i od političkih odluka država članica. U nekim ključnim članicama tek treba vratiti "apetit" za novo proširenje EU. Tu je naravno i geopolitički faktor koji samo može pomoći ambicijama Crne Gore, nikako odmoći. Međutim, brzina i kvalitet ispunjavanja privremenih mjerila i zatvaranje poglavlja, ono ključno, je posve u rukama crnogorske vlasti. I ne bi trebalo u slučaju neuspjeha ili zastoja opravdanja tražiti negdje drugdje ili isključivo kriviti Brisel.

AMBASADOR REPUBLIKE SLOVENIJE, PREDSJEDAJUĆE EU, GREGOR PESKER, U INTERVJU ZA „EUROKAZ“ PORUČIO

Autor: Marko vešović, novinar DAN-a

Budućnost Blakana u Evropi, vladavina prava prioritet

Slovenija će politiku proširenja držati vrlo visoko na agendi što potvrđuje i najavljen samit Vrh EU–Zapadni Balkan u Sloveniji oktobra ove godine

Crna Gora je od svih kandidata do sada najviše napredovala na putu ka EU, kazao je u intervjuu za „Eurokaz“ Gregor Pesker, ambasador Republike Slovenije, zemlje koja će do kraja godine predsjedavati Evropskoj uniji.

Proširenje EU na zemlje zapadnog Balkana sigurno će biti visoko na agendi predsjedavanja Vaše zemlje Uniji. U tom kontekstu, kako vidite poziciju Crne Gore?

Evropska budućnost zemalja Zapadnog Balkana i nastavak procesa proširenja EU biće jedan od četiri prioriteta slovenačkog predsjedavanja Evropskoj uniji. To je nedavno predstavio ministar vanjskih poslova Slovenije Anže Logar, jer smatramo da je Evropska unija i dalje najbolja garancija za mir, demokratiju i prosperitet na našem, evropskom, kontinentu. Ministri vanjskih poslova takozvanog Tria - Njemačke, Portugala i Slovenije - nedavno su u objavljenom članku u različitim medijima u državama Zapadnog Balkana (i u Crnoj Gori) naglasili da je proširenje EU jedan od elemenata koji će izgraditi budućnost, zasnovanu na iskrenoj posvećenosti i zajedničkoj viziji.

Dodali su da se vođeno vrijednostima Unije i zasnovano na jasno utvrđenim uslovima, proširenje pokazalo jednim od najuspješnijih instrumenata za promovisanje mira i stabilnosti te političkih, ekonomskih i društvenih reformi. Politika proširenja takođe je bila ključna za jačanje prisutnosti EU na globalnoj sceni, osiguravajući tako našu kolektivnu bezbjednost.

Slovenija će, kako je naglašeno, politiku proširenja držati vrlo visoko na agendi što potvrđuje i najavljen samit Vrh EU–Zapadni Balkan u Sloveniji oktobra ove godine. Na njemu ćemo i potvrditi naš nacrt koji je usmjeren u socijalno-ekonomski oporavak i uključivanje Zapadnog Balkana u različita područja evropskih politika – od infrastrukturne, saobraćajne i energetske povezljivosti do istraživanja i inovacija, digitalizacije i kibernetičke otpornosti, što je od ključnog značaja za vjerodostojnu i sigurnu Evropsku uniju.

Crna Gora je od svih kandidata do sada najviše napredovala na putu ka EU. Otvorila je sva pregovaračka poglavlja, a privremeno zatvorila tri. Crnogorske vlasti opredjeljene su za dalji napredak Crne Gore na tom putu i da Crna Gora bude u što skorijem periodu prva naredna članica EU. Slovenija će je u tome i dalje podržavati, ne samo deklarativno nego i konkretno sa prenosom znanja i iskustava putem bilateralne tehničke pomoći.

Kako ocjenjujete napredak Crne Gore na njenom evropskom putu i na što se moramo usredsrediti tokom predstojećeg predsjedavanja?

Kao što je rečeno, je Crna Gora na putu u EU napravila najveće pomake od ostalih država u regionu. Vjerujemo da

će Vlada Crne Gore i u narednom periodu i dalje pokazivati posvećenost tom putu i zajedno sa Skupštinom i ostalim državnim organima usvajati te implementirati svo potrebno zakonodavstvo za dalji napredak na reformskom procesu. Važno je naglasiti da reformski proces iz procesa pristupanja znači i stvaranje boljih uslova života za sve građane Crne Gore jer se njime poboljšava vladavina prava, jačaju se ljudska prava, i omogućava se transparentnije djelovanje demokratskih institucija što doprinosi jačanju ekonomije a sa time društva i životnog standarda. Crna Gora je time što je prihvatila novu poboljšanu metodologiju pokazala da je opredjeljena za dalju saradnju sa Evropskom unijom i njenim institucijama te sa svim njenim članicama. Prihvatanjem nove metodologije doprinijela je i revitalizaciji cjelokupnog pristupnog procesa. Nedavno je u Luksemburgu održana i Međuvladina konferencija sa Crnom Gorom na kojoj je bio ponovo dat jak signal crnogorskoj budućnosti u EU. Naglašen je strateški interes integracije Zapadnog Balkana tako za kandidatke kao i za same članice EU. Prepoznata je bila usklađenost vanjske politike Crne Gore sa zajedničkom vanjskom in sigurnosnom politikom EU. Vladavina prava je ključna i za samu EU, zato će ta tema biti jedan od prioriteta slovenačkog predsjedavanja EU. Time pokazujemo da je ta vrijednost jako bitna i za samu EU. Oдавde naglasak na važnost uspostavljanja vladavine prava i u državama kandidatima, te sa time i u Crnoj Gori. Crna Gora mora u narednom periodu postići napredak na tom području (reforma pravosuđa, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala), koje obuhvataju pregovaračka poglavlja 23 i 24. Crna Gora bi trebalo jakim političkim angažmanom što prije ispuniti privremena mjerila za ta dva poglavlja da bi dobila konačna mjerila. Od uspjeha na ta dva područja zavisi i uspjeh i napredak na svim ostalim pregovaračkim poglavljima - odnosno mogućnost njihovog zatvaranja.

Iz Vaše perspektive, kakav će biti dalji evropski put regiona, posebno Crne Gore, u svjetlu svih trenutnih kretanja u EU i očekivanja koje EU ima od zemalja regiona?

Kao već rečeno, Slovenija će među svoje prioritete vanjske politike u vrijeme predsjedavanja posebnu pažnju posvetiti Zapadnom Balkanu, pogotovo evropskoj perspektivi regije i vjerodostojnom nastavku procesa proširenja EU. Slovenija će se kao predsjedavajuća sa ciljem garantovanja održivog razvoja regije zalagati za ekonomski oporavak država Zapadnog Balkana i za smanjenje razvojnog raskoraka između EU i regiona. Posebna pažnja će se posvetiti produbljivanju saradnje EU sa državama regije u različitim područjima politika EU, na primjer - na području zelene i digitalne tranzicije, povezanosti i jačanja otpornosti. Kod svojih aktivnosti će pratiti cilj garantovanja pozitivne perspektive za mlade na Zapadnom Balkanu. Sa ciljem daljeg napretka regiona i stvaranju prosperitetnijeg prostora za ekonomiju, Slovenija će se zalagati i za napredak kod rješavanja otvorenih pitanja u regionu i za jačanje saradnje u cilju odazivanja na zajedničke prijetnje i izazove. Za dalji napredak, odnosno evropski put regiona, vrlo su važni mir, stabilnost, regionalna saradnja, međusobni dijalog i razumijevanje, postizanje konsenzusa, tolerancija i suživot,

sve ove vrijednosti na kojima je nastala Evropska unija. Poštovanjem tih vrijednosti moći će se postići i ekonomski napredak u regionu koji je jako bitan za dalju budućnost pogotovo mladih.

Kako je kriza izazvana pandemijom korona virusa uticala na proces proširenja EU?

Kriza izazvana pandemijom KOVID 19 uticala je na mnoge procese, ne samo unutar EU, nego i u čitavom svijetu. To nije prva veća kriza sa kojom se suočila Evropska unija. Moramo se samo prisjetiti finansijske krize, te migrantske krize. Slovenija će zato za vrijeme svog predsjedavanja Savjetu EU posebnu pažnju posvetiti jačanju otpornosti EU na određene krize, te na što većoj pripremljenosti na brze i konkretnije odgovore na različite krize poput pandemije. Zbog ove posljednje će fokus predsjedavanja biti na primjer, na izgradnji Evropske zdravstvene unije i jačanje kapaciteta EU za garantovanje raspoloživosti lijekova i medicinskih pomagala. Zbog pandemije su mnogobrojni procesi bili usporeni, ali bi mogli tvrditi da je bila politika proširenja EU u tom periodu ipak pri vrhu svih agendi. Naravno, na prvom je mjestu bila borba protiv pandemije, ali je EU i u tom periodu pokazala posvećenost ovom regionu te je podržavala region od samog početka krize, mobilizujući značajan paket u iznosu od 3,3 milijarde eura u cilju rješavanja neposredne zdravstvene krize i ublažavanja njenih socijalno-ekonomskih posljedica, kao i investicioni paket u iznosu do 9 milijardi eura za srednjoročni oporavak i razvoj regiona.

Vaša ocjena bilateralnih odnosa Slovenije i Crne Gore?

Crna Gora i Slovenija su 21. juna proslavile 15 godina od uspostavljanja diplomatskog odnosa. U tom periodu su naše dvije zemlje razvile zaista prijateljske i partnerske odnose koji su utemeljeni na međusobnom poštovanju i uvažavanju iz kojih proizlazi svestrana saradnja u mnogim oblastima i na svim nivoima. Uz to je važno naglasiti da su odnosi između naših dviju zemalja bez otvorenih pitanja, da imamo vrlo jaku privrednu i razvojnu saradnju, te saradnju koja se razvija brojnim drugim područjima od kulture, nauke, do područja odbrane. Važno je naglasiti da je na crnogorskom tržištu prisutno više od 150 preduzeća sa slovenačkim kapitalom, a neka su vidljiva i prepoznata u crnogorskom društvu po njihovom kvalitetu. Slovenačke kompanije su do sada u crnogorsko tržište uložile više od 150 mil EUR, a postoji i izražen interes crnogorskih investitora za Sloveniju. Privrednu saradnju možemo naravno povećati i unaprijediti pogotovo na području digitalizacije, zaštite okoline, poljoprivrede i energetike. Posebno je potrebno istaći razvojnu saradnju između naše dvije zemlje, putem koje je Slovenija od 2008. do sada, realizirala različite projekte u vrijednosti preko 14 miliona eura. Crnu Goru i Sloveniju veže i zajednička istorija zato su naši odnosi prepleteni brojnim bliskim prijateljskim i rodbinskim vezama što u odnose između naših dviju država uliva dodatno povjerenje i mogućnost za još dublju saradnju.

ZAHVALJUJUĆI IPA FONDOVIMA, STARI ZATVOR
U KOTORU DOBIJA NOVU NAMJENU

ŠANSA ZA MLADE KREATIVCE

Autor: Miloš Rudović, ND Vijesti

Tačno 30 godina nakon što je i zvanično prestao sa radom, Stari zatvor u Kotoru ovog mjeseca umjesto robijaša trebalo da dobije jednu novu vrstu "stanara" - kreativce.

Zahvaljujući sredstvima iz evropskih fondova, zgrada koja ima status kulturnog dobra postaće kreativni hab.

To, prema riječima predsjednika Opštine Vladimira Jokića, može pozicionirati Kotor kao jednu od vodećih kulturno-turističkih destinacija ovog dijela Evrope.

"Smatram da ovakav projekat mora zaživjeti u gradu kao što je Kotor i da će se to pokazati već prve godine koja je ujedno i najbitnija za dalji tok rada haba... Umjetnički sadržaj koji bi trebalo da bude kreiran u Kreativnom habu može postati unikatni kulturno turistički proizvod po kojem Kotor može biti prepoznatljiv na lokalnom i regionalnom nivou", kazao je on za "Eurokaz".

Zgrada zatvora podignuta je početkom druge polovine 19. vijeka, za vrijeme austrougarske uprave nad Bokom Kotorskom. Njegova funkcija zvanično je prestala početkom 1991. godine.

Rekonstrukcija je započeta sredinom marta prošle godine, kada je izvođač ušao u potpuno zapušteno zdanje, koje je bilo neophodno temeljno obnoviti.

U ovom istorijskom zdanju će po završetka svih radova i opremanja enterijera postojati kapaciteti za boravak umjetnika (jednokrevetni i dvokrevetni apartmani), rad umjetnika (atelje i studio, u zavisnosti od oblasti), organizaciju radionica, seminara i konferencija, kao i kafe bar sa kuhinjom. Dio prostora će biti ustupljen na korišćenje lokalnim umjetnicima i kreativnim preduzetnicima.

Radovi su završeni i u toku su finalna funkcionalna ispitivanja.

Za ovu namjenu opredijeljeno je 1,35 miliona eura, a dio je IPA projekta "3C - Prekogranična razmjena sa ciljem razvoja kulture i kreativnih industrija", koji se sprovodi u okviru Interreg IPA programa prekogranične saradnje Italija - Albanija - Crna Gora.

Iz Delegacije Evropske unije u Podgorici sigurni su da će ovaj projekat doprinijeti jačanju veza između crnogorskih kreativnih i umjetničkih industrija sa susjedima.

"Uvezujući kulturnu baštinu i savremeno stvaralaštvo, nadamo se da će projekat takođe podstaći turizam, razvoj i otvaranje novih radnih mjesta, posebno za mlade kreativce u Crnoj Gori," poručeno je iz Delegacije na čijem je čelu Kristina Oana Popa.

Podrška kreativnim industrijama vrlo je važna za EU, posebno kada su one utemeljene na znanju i kreativnosti i talentu pojedinaca. Kreativne industrije mogu stvoriti značajnu ekonomsku vrijednost i radna mjesta – posebno za mlade – istovremeno jačajući i socijalnu koheziju.

"A što je možda i važnije, one su presudne za zajednički osjećaj evropskog identiteta, kulture i vrijednosti. Crna Gora je itekako dio ovog evropskog kulturnog identiteta," poručili su iz Delegacije za "Eurokaz".

Iz Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta su kazali da je ovo jedan od najznačajnijih projekata iz oblasti kulture koji je finansiran iz međunarodnih fondova.

"Na ovaj način uz poštovanje svih pravila konzervatorske struke stvara se sinergija između istorijskih vrijednosti kulturne baštine i savremenih potreba umjetničkog stvaralaštva", kazalaje za "Eurokaz" predstavnicu Ministarstva Dobrića Vlahović.

Vlahović, koja je po struci konzervator restaurator, poručila je i da će i u narednom periodu taj resor dati puni doprinos u nastojanjima da obezbijedi donatorska sredstva za slične projekte u cilju unaprijeđenja stanja objekata kulturne baštine i infrastrukture, njihove ekonomske valorizacije, kao i jačanja međunarodne saradnje i povezivanja crnogorskog sektora kulture sa regionom i svijetom.

Kreativni hab koji će u okviru ovog projekta biti stavljen u funkciju, jedan je od šest ovakvih centara koje Ministarstvo sa međunarodnim partnerima planira da realizuje širom Crne Gore u cilju pružanja podrške održivom razvoju sektora kulture i preduzetništva.

Ministarstvo i Opština Kotor potpisaće memorandum o razumijevanju i dogovor o zajedničkom korišćenju prostora Starog zatvora.

U narednom periodu zajedno sa partnerima iz Italije i Albanije, sprovede se konkretne aktivnosti u cilju odabira prvih kulturnih i kreativnih djelatnika, koji će koristiti kapacitete ovog revitalizovanog kulturno-istorijskog objekta.

Kotor je, prije svega zahvaljujući kruzerima, posljednjih godina sve atraktivniji za strane turiste.

Prema podacima Uprave za statistiku, Kotor je u godini prije pandemije posjetilo preko 170.000, uglavnom stranih turista. Te godine zabilježen je dolazak preko 460 krizera ali i oko 1.600 jahti.

Predsjednik Opštine uvjeren je da će to omogućiti da grad osigura bolju turističku ponudu.

"Ako se uzme u obzir činjenica da će kreativni hab biti mjesto okupljanja umjetnika iz cijelog svijeta onda će se na taj način u Kotoru objediniti sadržaj najkreativnijih svjetskih pojedinaca, pa će samim tim i posjetiocima koji budu dolazili u Crnu Goru, bilo kruzerima, bilo na drugi način, Kotor biti i zanimljiviji jer ne samo da će moći da pronađu autentične Bokeške i crnogorske proizvode već i najljepše svjetske umjetnine," kazao je Jokić.

Kroz udruživanje znanja, podstičemo društveni i ekonomski razvoj

Projekat "3C - Prekogranična razmjena sa ciljem razvoja kulture i kreativnih industrija" finansira se u okviru trilateralnog IPA programa prekogranične saradnje Italija - Albanija - Crna Gora.

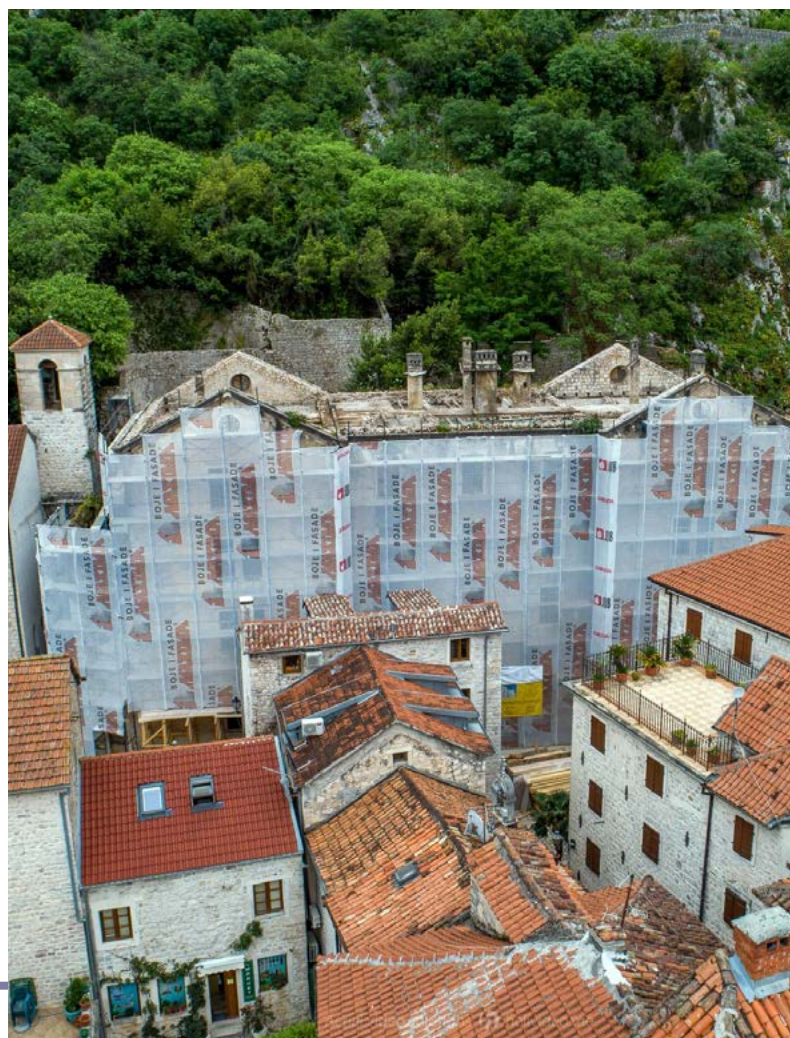
"Trilateralni model kombinuje prednosti bilateralne saradnje između zemalja koje su na putu evropske integracije, s programima transnacionalne saradnje u kojima one imaju priliku da sprovedu zajedničke aktivnosti s brojnim državama članicama EU," pojasnio je šef Jedinice za Interreg programe u Kancelariji za evropske integracije Srđan Četković.

Tako su, kroz ovaj program, čiji je budžet 93 miliona eura, izdvojena mnogo značajnija sredstva u odnosu na bilateralne programe, dok s druge strane, Crna Gora i Albanija mogu koristiti brojne prednosti saradnje i razmjene iskustva i znanja s partnerima iz EU.

Projekat 3C, ukupne vrijednosti 4,3 miliona eura, jedan je od osam ugovorenih tematskih projekata u okviru programa.

Glavne aktivnosti u Crnoj Gori odnose se na restauraciju Starog zatvora u Kotoru, a realizacija aktivnosti podrazumijeva i restauraciju zgrade Kinostudija u Tirani i uspostavljanje "Umjetničkog parka", restauraciju trga Gramši u Bariju, u Regiji Pulja, i nabavku savremene opreme u Regiji Molize, koja će služiti za promociju kulturne baštine ovih država.

Kancelarija za evropske integracije koordinira učešćem Crne Gore u ovom programu, kao i svim programima prekogranične saradnje, ukupno njih devet, koji predstavljaju suštinski podsticaj razvoju crnogorskog društva i procesu evropske integracije. "Time pokušavamo da obezbijedimo najoptimalnije uslove za crnogorske korisnike, kako bi bili u mogućnosti da povuku što većih iznos sredstava koji su na raspolaganju. Kroz udruživanje znanja, iskustava i sredstava putem sprovođenja zajedničkih projekata podstičemo društveni i ekonomski razvoj, te obezbjeđujemo bolje uslove života, kako sadašnjim, tako i budućim generacijama i stvaramo osnovu za nastavak uspješne saradnje i u narednoj finansijskoj perspektivi," poručio je Četković.

PROJEKAT REOPEN DOORS

Autorka: Teodora Kusovac, savjetnica za međunarodne projekte, Glavni grad Podgorica

REopen Doors je nedavno završen partnerski poduhvat Glavnog grada Podgorice i Edukativnog centra Montenesoft, sproveden u okviru Programa Evropske unije i Crne Gore za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu (SOPEES). Kroz projekat koji je trajao od januara 2020. do juna 2021. godine tridesetoro mladih, nezapošljenih, podgoričkih Roma je prošlo osmomjesečnu obuku za tržište rada, nakon čega je dvanaestoro najuspješnijih polaznika četiri mjeseca stažiralo u gradskoj administraciji.

Cilj programa SOPEES je da razvoju i koheziji društva doprinese kroz pružanje boljih uslova za podizanje nivoa zapošljivosti stanovništva, poboljšanje kvaliteta formalnog i neformalnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja, te

socijalno uključivanje osoba u nepovoljnom položaju i smanjenje rizika od siromaštva. U ovim ciljevima je Glavni grad prepoznao sopstvene razvojne prioritete, te priliku za projektnu intervenciju u korist zajednice podgoričkih Roma, kroz udruživanje sopstvenih resursa za vođenje IPA projekata sa stručnim kapacitetima licenciranog edukatora odraslih. Podgorička RE populacija je, iako najbrojnija u zemlji, još uvijek nedovoljno integrisana u crnogorsko društvo, s proporcionalno najvećim postotkom nezapošljenih.

Polaznici obuke, koje je regrutovao Romski savez Crne Gore, znanja i vještine tražene na tržištu rada sticali su prema specijalizovanoj Montesoftovoj edukativnoj platformi. Obuku je izveo tim edukatora iskusnih u radu s RE populacijom i primjeni aktivacione metode u učenju. U formi radionica, polaznici su sticali jezičke kompetencije iz crnogorskog i engleskog jezika, ovladavali jezikom administracije, sticali vještine naprednog korišćenja poslovnih informatičkih alatki, interkulturalno učili kroz dramski proces i rad sa sociologom i psihologom. Radionica na otvorenom u Nacionalnom parku Durmitor organizovana

je kako bi polaznici o zaštiti kulturne i prirodne baštine učili neposrednim doživljajem njihovih vrijednosti. Uprkos izazovu grupnog rada u uslovima pandemije, obuka je, uz primjenu zdravstvenih mjera, okončana testiranjem koje je rangiralo kandidate za nastavak učenja uz rad u Glavnom gradu. Dvanaestoro najuspješnijih polaznika je pozvano da potpiše ugovore o stažiranju u organizacionim jedinicama Glavnog grada koje su izabrali prema profesionalnim afinitetima.

REopen Doors je tridesetoro mladih Roma osnažio za nastup na tržište rada, a najbolji među njima su prvo radno iskustvo stekli u upravi svoga grada.

EVROPSKA UNIJA ULAŽE U BUDUĆNOST REGIONA, JER BUDUĆNOST REGIONA VIDI U UNIJI

Autorka: Ivana Vujošević, savjetnica glavne pregovaračice

Početak juna ove godine, Evropski parlament i Savjet EU postigli su dogovor o novom Instrumentu prepristupne podrške za period 2021-2027. godine (tzv. IPA III), po kojem će u narednih sedam godina za šest država Zapadnog Balkana i Tursku biti opredijeljeno ukupno 14,1 milijarda eura. Biće to treći ciklus ovog, za države kandidate i potencijalne kandidate za članstvo u Evropskoj uniji, veoma važnog instrumenta bespovratne finansijske podrške EU koja im pomaže u sveopštem transformisanju države i društva na putu ka članstvu u Uniji.

Iz ciklusa u ciklus, na svakih sedam godina na koliko EU planira svoj budžet pa samim tim i izdvajanja za države koje nijesu članice Unije, IPA donosi novine koje imaju za cilj da države koje koriste prepristupne fondove što bolje pripreme za politike Unije, sa ciljem njihovog što jednostavnijeg uključivanja u te politike kada postanu članice EU. Za razliku od razdoblja IPA II (2014-2020) koje je kod država korisnica trebalo da razvije sektorski pristup u planiranju politika i fondova i postigne njihovu veću koherentnost, IPA III biće više fokusirana na strateški pristup razvoju i reformama. Uz tradicionalnu podršku usklađivanju nacionalnih propisa i standarda sa zakonodavstvom i praksama EU, IPA III se više koncentriše na oblast demokratije, vladavine prava i reforme javne uprave i, dodatno, ima za cilj da državama korisnicama pomogne u oporavku od posljedica pandemije Covid-19 i postizanju veće konkurentnosti njihovih privreda.

Međutim, novina koja je svim državama korisnicama ovog instrumenta vjerovatno privukla najviše pažnje jeste što, za razliku od prethodna dva ciklusa u kojima je svaka država imala jasno definisan iznos sredstava EU za sedam godina, kod IPA III budžet je zajednički svim državama korisnicama. Evropska komisija će se, kao izvršitelj tog budžeta, starati da sve države dobiju koliko im pripada, zavisno od opšteg napretka države u procesu pristupanja EU, posebno u oblasti vladavine prava, i naravno od

kvaliteta i relevantnosti projekata koje predlože. Ostavljena je i mogućnost nagrađivanja dodatnim sredstvima onih država koje prednjače u procesu pregovora i pristupanja EU, ili pak u korišćenju fondova EU na temelju kvalitetnih projekata. Time će se, pretpostavlja se, podstaći pozitivna konkurencija među državama korisnicama, ali sa druge strane i stimulirati njihovo udruživanje u pripremi velikih, regionalnih projekata koji će biti bitni ne isključivo za jednu državu, već za više njih.

Upravo ti regionalni projekti će svoju punu valorizaciju postići kroz Ekonomski i investicioni plan za Zapadni Balkan. Ovaj plan, koji je Evropska komisija donijela u oktobru prošle godine, vrijedan je okvirno 9 milijardi eura, koliko će biti opredijeljeno iz već pomenutog IPA III budžeta. Plan ima za cilj da pomogne ekonomski oporavak Zapadnog Balkana i da ga, uz takozvanu zelenu i digitalnu tranziciju, učini atraktivnim za investicije. Njime će se unaprijediti saobraćajna mreža na Balkanu, podržati tranzicija ka čistoj energiji, doprinijeti zdravijoj životnoj sredini i zaštiti biodiverziteta, potpomognuti mala privreda i poboljšati elektronska komunikacija. Dio ovih prioriteta je pretočen u Akcioni plan za zajedničko regionalno tržište, koji ima za cilj da region pripremi za buduće učešće u jedinstvenom tržištu EU.

Za Crnu Goru, Ekonomski i investicioni plan predstavlja odličnu priliku za realizaciju velikih infrastrukturnih projekata, prvenstveno u oblasti saobraćaja i energetike, ali i zaštite životne sredine i digitalne transformacije. Imajući u vidu veličinu naše države i položaj na balkanskom poluostrvu, sa brojnim saobraćajnim i energetske rutama koje se ukrštaju na ovom prostoru, gotovo svi projekti u ovim oblastima se mogu smatrati regionalnim. Jer koliko se tiču poboljšanja naših saobraćajnih i energetske sistema, toliko i doprinose boljoj povezanosti i „protočnosti“ tih sistema na regionalnom nivou. Ništa manje važni nijesu ni projekti u oblasti zaštite životne sredine i digitalne transformacije, jer će doprinijeti boljoj ekološkoj i klimatskoj situaciji u državama i regionu i, takođe, zahvaljujući digitalnim uslugama olakšati saradnju, razmjenu informacija i pristup određenim servisima a time i generalno „olakšati život“ svojim građanima i privredi.

Kroz Ekonomski i investicioni plan i generalno kroz IPA III instrument, Evropska unija će zapravo finansirati svoju politiku proširenja, koju smatra ključnim spoljopolitičkim prioritetom, pomažući sveobuhvatne reforme u državama kandidatima i potencijalnim kandidatima, ali i podstičući regionalnu saradnju i dobrosusjedske odnose, a sve u cilju pripreme ovih država za period nakon pristupanja EU. Evropska unija zapravo ulaže u budućnost ovog regiona, jer budućnost regiona vidi upravo u Uniji. Ostaje da se vidi koliko će države ozbiljno pristupiti tome i biti spremne da,

samostalno ili udružene, predlažu spremne, zrele i strateški bitne projekte, i tako opravdaju ne samo ambicioznu podršku koju im EU pruža u njihovom razvoju na putu ka EU, već i povjerenje koje im nesebično ukazuju građani, želeći da se njihove države što prije nađu u zajednici uređenih, razvijenih i prosperitetnih zemalja.

PRISTUPANJE EU ZAHTIJEVA KVALITETNO INFORMISANJE JAVNOSTI

Osim predanog rada na sprovođenju sveobuhvatnih reformi koje će crnogorsko društvo pripremiti za buduće članstvo i približiti nas evropskom kvalitetu života, proces pristupanja zahtijeva i kontinuirano i kvalitetno informisanje javnosti, uz aktivno učešće i podršku građana procesu.

Kako bi pregovarački proces, koji je prilično tehnički, približili građanima na adekvatan način, Sektor za informisanje javnosti o EU i procesu pristupanja EU, Generalnog sekretarijata Vlade je tokom prve polovine 2021. godine, u okviru projekta ME4EU koji finansira Evropska unija, i u saradnji sa lokalnim samoupravama, civilnim društvom, akademskom i poslovnom zajednicom i medijima, realizovao brojne aktivnosti i kampanje s ciljem da građanima pruži više informacija o pravima i obavezama koje prističu iz članstva, kao i prednostima, nedostacima, koristima i troškovima članstva u EU.

Te aktivnosti su naišle na pozitivan prijem kod građana i doprinijele unapređenju informisanja, ali i interesovanju građana za proces evropske integracije.

Uvažavajući značaj crnogorskih medija za informisanje građana o rezultatima Crne Gore na putu prema Evropskoj uniji, objavili smo dva konkursa za najbolji novinski članak i najbolju video priču o procesu pristupanja Crne Gore EU.

Novinarke portala Radio-televizije Crne Gore i Radija Crne Gore, Maja Lalić Burzanović i Milosava Mandić i ND Vijesti, Svetlana Mandić, pobjednice su konkursa za najbolji novinski članak o procesu pristupanja Crne Gore EU, dok su novinari Novinari Javnog servisa, TV Vijesti i TV Nova M, Dijana Drašković, Željko Vuksanović i Bojan Vučinić, pobjednici konkursa za najbolju televizijsku priču o procesu pristupanja Crne Gore EU.

Kao i ranijih godina, posebno smo bili usmjereni na mlade. Tako smo, povodom obilježavanja Mjeseca Evrope, otvorili nagradnu igru za učenike crnogorskih osnovnih i srednjih škola "Druže moj evropski!" Zainteresovanim osnovcima i srednjoškolicima je pružena mogućnost da, u kratkoj video formi pošalju poruku svojim vršnjacima iz EU i pokažu im da sa njima dijele iste vrijednosti, kao i da se već osjećaju dijelom Evrope.

Osnovci Rijalda Šahman, Stefan Đurišić, Anđelija Đurković, Novak Koprivica, Ksenija Vujović i Ognjen Krivokapić, pobjednici su konkursa i njima su uručene nagrade za najbolje video zapise.

S ciljem razvijanja mehanizama koji će dalje snažiti mlade i više ih uključivati u procese donošenja odluka, Generalni sekretarijat Vlade je organizovao Forum „Pitaj ministra“. Ministarke prosvjete, nauke, kulture i sporta, i javne uprave, digitalnog društva i medija, Vesna Bratić i Tamara Srzentić, kao i ministri vanjskih poslova i ekonomskog razvoja, Đorđe Radulović i Jakov Milatović, razgovarali su sa oko 20 studenata svih univerziteta u Crnoj Gori o pitanjima od značaja za njihovo obrazovanje i profesionalno usavršavanje, a razmijenjena su mišljenja i o aktuelnoj zdravstvenoj i ekonomskoj situaciji u Crnoj Gori.

U susret Danu Evrope, Generalni sekretarijat Vlade i Kancelarija za evropske integracije, organizovali su panel debatu: #PrEUređenje društva – naša evropska priča. Glavna pregovaračica Zorka Kordić, članovi Odbora za evropske integracije, Skupštine Crne Gore, Branko Radulović i Predrag Sekulić, izvršna direktorica NVO Centar za građansko obrazovanje, Daliborka Uljarević, potpredsjednik Privredne komore Crne Gore Pavle D. Radovanović i generalni sekretar Unije slobodnih sindikata Crne Gore Srđa Keković, iznijeli su svoje stavove na temu da li je i koliko crnogorsko društvo, od početka pristupnih pregovora do danas, u vrijednosnom smislu, standardima i kvalitetom života bliže EU. Poručili su da je članstvo u EU put od kojeg Crna Gora ne smije odustati imajući u vidu podršku i očekivanja građana od ovog procesa.

Takođe, povodom Mjeseca Evrope, Generalni sekretarijat Vlade, u saradnji sa RTCG organizovao je muzički konkurs Pjevaj Za Evropu. Konkurs je organizovan u okviru projekta EU4ME, koji finansira Evropska unija, a muzičari i bendovi su se takmičili za najbolju obradu/izvođenje poznatih pjesama koje asociraju na evropske vrijednosti, poput zajedništva, mira, jednakosti, solidarnosti i dr. Prizma bend, Hana Mulić i Sandra Đukić, koji su obradili poznate pjesme i podijelili dobre vibracije sa korisnicim društvenih mreža, pobjednici su konkursa #PjevajZaEvropu.

Imajući u vidu značaj poglavlja 23 i 24 za ukupni napredak u pristupanju Crne Gore EU, u kontekstu posljednjeg Radnog dokumenta EK o stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori, organizovali smo i panel debatu na temu: Kako do ispunjenja obaveza u poglavljima 23 i 24?

Na panelu su govorili potpredsjednik Vlade Dritan Abazović, glavna pregovaračica Zorka Kordić, šefica Delegacije EU u Crnoj Gori Oana Kristina Popa i predsjednik skupštinskog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, Momo Koprivica. Moderator Panela je bio Boris Marić, NVO Centar za građanske slobode.

Značajan segment naših aktivnosti, odnosi se na saradnju sa lokalnim samoupravama. U tom dijelu smo, u sklopu projekta Evropski dan u tvom gradu, organizovali posjetu glavne pregovaračice Kotoru i Bijelom Polju. U okviru su

organizovani sastanci sa čelnim ljudima iz opština, javne debate sa građanima, posjete projektima finansiranim iz sredstava EU, kao i posjeta Gimnaziji i institutu za biologiju mora u Kotoru. Objavili smo i petnaesti broj Biltena Kancelarije za evropske integracije koji obuhvata najvažnije događaje i aktivnosti u procesu pristupanja EU tokom prvog kvartala 2021.

Nakon skoro šest godina postojanja sajta www.eu.me uradili smo njegov redizajn, kako bi se korisnicima omogućilo da što jednostavniji i prijemčiviji način dođu do informacija o procesu evropske integracije Crne Gore.

Cilj redizajna sajta www.eu.me je podsjetiti građanje da na jednom mjestu mogu pronaći sve informacije vezane za EU integracije, pregovarački proces, mogu steći uvid u dokumentaciju vezanu za pregovarački proces, dobiti informacije o svakom poglavlju, kao i pregovaračkoj strukturi, imati uvid u kontakte pregovaračkih grupa, itd.

Rezultati posljednjeg istraživanja javnog mnjenja, iz juna ove godine, pokazali su da 73,8% građana podržava članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji, što potvrđuje da je evropska integracija jedan od prioriteta za građane Crne Gore.

Rezultati ovog istraživanja su ohrabrenje i podsticaj za još kvalitetniji i efikasniji rad na približavanju procesa i unapređenju dijaloga s građanima o pristupanju Crne Gore EU u narednom periodu.

Sve navedeno je samo dio niza aktivnosti koje Sektor kontinuirano sprovodi s ciljem sveobuhvatnog informisanja javnosti o svim koristima i obavezama koje integracija u EU nosi, kako bi se ojačala podrška našem ključnom geostrateškom cilju – članstvu u društvu razvijenih država koje brinu o kvalitetu života svojih građanki i građana.

VLADA CRNE GORE
Generalni sekretarijat

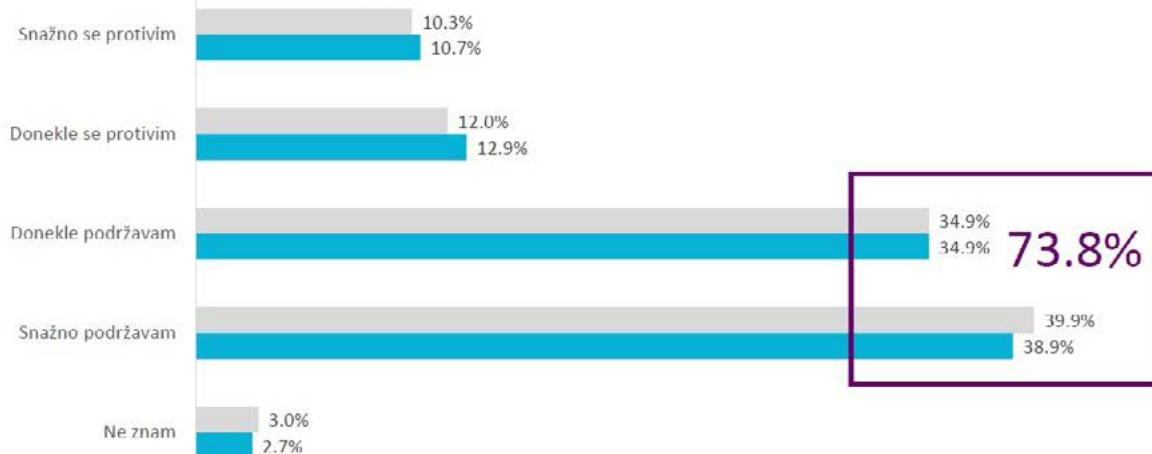

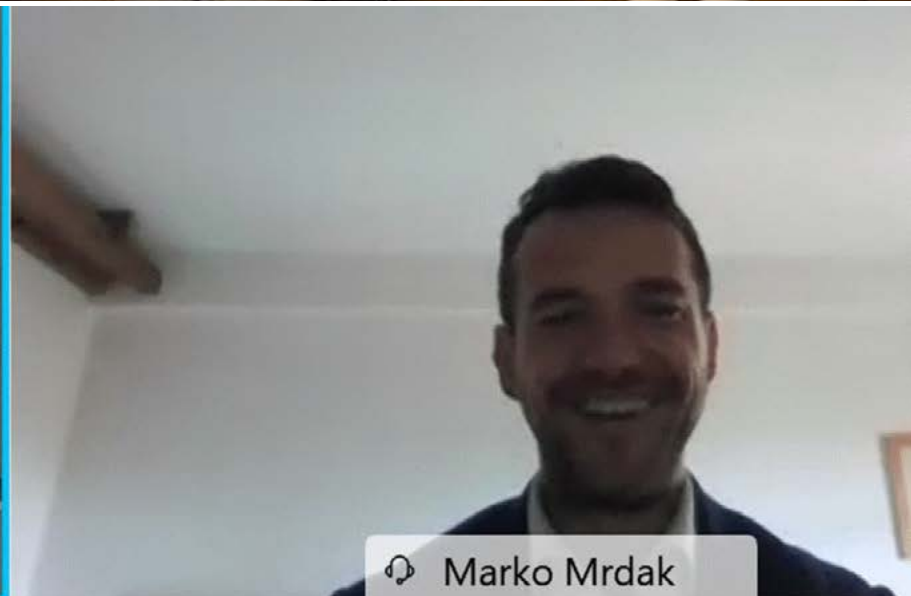
EVROPSKA UNIJA

me4.eu
eu4.me
ja za evropu, evropu za mene

DEFACTO
CONSULTING

Da li Vi lično podržavate pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji?

NASI N HEROJI